

Bruksela, 15 maja 2025 r.
(OR. en)

8876/1/25
REV 1

JEUN 70
EDUC 149
SOC 278

WYNIK PRAC

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Delegacje
Dotyczy:	Konkluzje Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie w sprawie europejskiej społeczności ludzi młodych opartej na europejskich wartościach na rzecz wspólnej i bezpiecznej Europy

Delegacje otrzymują w załączeniu wyżej wymienione konkluzje Rady zatwierdzone przez Radę (ds. Edukacji, Młodzieży, Kultury i Sportu) na posiedzeniu w dniu 12 maja 2025 r.

Konkluzje Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie w sprawie europejskiej społeczności ludzi młodych opartej na europejskich wartościach na rzecz wspólnej i bezpiecznej Europy

RADA I PRZEDSTAWICIELE RZĄDÓW PAŃSTW CZŁONKOWSKICH ZEBRANI
W RADZIE,

PRZYPOMINAJĄC, ŻE:

1. Unia Europejska opiera się na wspólnych wartościach¹ poszanowania godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości, państwa prawnego, jak również poszanowania praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości, które są podstawowymi zasadami zapisanymi w Traktacie o Unii Europejskiej. Te europejskie wartości są uniwersalne i służą jako podstawa budowania wspólnego i bezpiecznego społeczeństwa europejskiego.
2. Karta praw podstawowych Unii Europejskiej, która potwierdza prawa i wolności wszystkich osób, w tym młodzieży, zapewnia solidne ramy godności, równości, uczestnictwa i ochrony. Instrumenty te ukierunkowują wysiłki na stworzenie bezpiecznego i włączającego środowiska dla wszystkich młodych ludzi w Europie, wspierając ich rozwój i zaangażowanie w życie społeczne.²

¹ Art. 2 Traktatu o Unii Europejskiej.

² Karta praw podstawowych Unii Europejskiej (2012/C 326/02, Dz.U. C 326 z 26.10.2012, s. 391–407).

3. W ramach Europejskiego filaru praw socjalnych uznaje się prawa młodzieży do dostępu do kształcenia i szkolenia, równych szans i ochrony przed dyskryminacją, przy wsparciu tworzenia inkluzywnych i odpornych społeczności, w których młodzież jest aktywnie zaangażowana oraz bezpieczna gospodarczo i społecznie³. W związku z tym w konkluzjach Rady w sprawie wkładu kształcenia i szkolenia we wzmacnianie wspólnych wartości europejskich i obywatelstwa demokratycznego⁴ wezwano państwa członkowskie, by włączały stałą troskę o zwracanie uwagi na równość i różnorodność w szczególności kontekst nauczania wspólnych wartości europejskich i obywatelstwa demokratycznego.
4. Strategia UE na rzecz młodzieży na lata 2019–2027⁵ przewidywała jedenaście europejskich celów na rzecz młodzieży, w których podkreślono kluczową rolę młodych ludzi w budowaniu wspólnej i bezpiecznej Europy. Poprzez swoje trzy podstawowe filary – angażowanie, łączenie i wzmacnianie pozycji – strategia podkreśla znaczenie merytorycznego uczestnictwa, wspierania wzajemnego zrozumienia i wyposażenia młodzieży w Europie w kompetencje i możliwości niezbędne do tego, by aktywnie przyczyniała się do budowania odpornego i włączającego społeczeństwa⁶. Strategia UE na rzecz młodzieży zapewnia ramy aktywnego zaangażowania, autonomii i włączenia młodych ludzi, wzmacniając poczucie wspólnej odpowiedzialności za wspólną tożsamość europejską.

³ Europejski filar praw socjalnych, rozdział I: Równe szanse i dostęp do zatrudnienia, proklamowany przez Parlament Europejski, Radę i Komisję 17 listopada 2017 r. (2017/C 428/09, Dz.U. C 428 z 13.12.2017, s. 10–15).

⁴ Konkluzje Rady w sprawie wkładu kształcenia i szkolenia we wzmacnianie wspólnych wartości europejskich i obywatelstwa demokratycznego (Dz.U. C/2023/1419, 1.12.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/1419/oj>).

⁵ Rezolucja Rady Unii Europejskiej i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie w sprawie ram europejskiej współpracy na rzecz młodzieży: Strategia Unii Europejskiej na rzecz młodzieży na lata 2019–2027 (Dz.U. C 456 z 18.12.2018, s. 1–22).

⁶ Strategia UE na rzecz młodzieży na lata 2019–2027.

5. Aktywne angażowanie młodzieży w procesy decyzyjne na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim ma zasadnicze znaczenie dla zwiększenia poczucia odpowiedzialności za obecną i przyszłą Unię Europejską. Zorganizowane mechanizmy uczestnictwa młodzieży, takie jak unijny dialog młodzieżowy, stanowią platformę merytorycznego uczestnictwa, umożliwiającą młodym ludziom wyrażanie poglądów, mają wpływ na rozwój polityki i przyczyniają się do kształtowania wspólnej i bezpiecznej Europy⁷.
6. Młodzi ludzie, jako inicjatorzy zmian i jako kluczowe zainteresowane strony, jeśli chodzi o kształtowanie przyszłości Europy, powinni od najmłodszych lat mieć możliwość zrozumienia zasad, wartości i funkcjonowania UE zgodnie z celem młodzieżowym nr 1⁸ oraz aktywnie wносить wkład do procesów demokratycznych, społeczeństwa obywatelskiego i włączenia społecznego w Unii Europejskiej zgodnie z celem młodzieżowym nr 9⁹.
7. Zwalczanie dezinformacji i informacji wprowadzających w błąd oraz dostarczanie wiarygodnych informacji mają zasadnicze znaczenie dla ochrony procesów demokratycznych i ochrony młodych ludzi przed manipulacją. Podnoszenie świadomości w zakresie cyberbezpieczeństwa oraz wspieranie umiejętności cyfrowych i umiejętności korzystania z mediów oraz kultury czujności wśród młodych ludzi umożliwia im rozpoznawanie i łagodzenie zagrożeń cyfrowych, a tym samym promuje bezpieczne i odporne środowisko cyfrowe¹⁰.

⁷ Konkluzje Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie w sprawie społecznego wymiaru zrównoważonej Europy dla młodzieży (2023/C 185/06, Dz.U. C 185 z 26.5.2023, s. 21–28).

⁸ Strategia UE na rzecz młodzieży na lata 2019–2027, cel młodzieżowy nr 1, „Łączenie UE z młodzieżą”.

⁹ Strategia UE na rzecz młodzieży na lata 2019–2027, cel młodzieżowy nr 9 „Przestrzeń i uczestnictwo dla wszystkich”.

¹⁰ Europejski plan działania na rzecz demokracji; Plan działania w dziedzinie edukacji cyfrowej na lata 2021–2027 (COM(2020) 624 final, SWD(2020) 209 final); konkluzje Rady w sprawie umiejętności korzystania z mediów w stale zmieniającym się świecie (Dz.U. C 193 z 9.6.2020, s. 23–28).

8. Na każdym szczeblu należy priorytetowo traktować rosnące wyzwania zdrowotne, przed którymi stoją młodzi ludzie, w tym wyzwania związane ze zdrowiem i dobrostanem psychicznym, spotęgowane przez skutki pandemii COVID-19 oraz inne zmiany społeczne i presję społeczną, zarówno w internecie, jak i poza nim. Wspieranie odporności psychicznej młodych ludzi ma zasadnicze znaczenie nie tylko dla ich rozwoju osobistego, ale również dla wspierania bezpiecznego i włączającego społeczeństwa europejskiego, w którym młodzi ludzie mogą rozwijać się jako aktywni uczestnicy procesów demokratycznych i społecznych, a także w życiu zawodowym¹¹.
9. Młodzi ludzie w całej Europie stoją w obliczu wyzwań ściśle związanych z wartościami europejskimi, w tym obaw dotyczących praworządności, kurczenia się przestrzeni obywatelskich i rosnących zagrożeń dla demokratycznego uczestnictwa. Chociaż kwestie te, w połączeniu z pilnymi globalnymi wyzwaniami, takimi jak zmiana klimatu, transformacja demograficzna, transformacja cyfrowa i ekologiczna, dezinformacja, międzynarodowe napięcia polityczne i konflikty zbrojne, pogłębiają nierówności i tworzą bariery, które uniemożliwiają niektórym młodym ludziom angażowanie się w procesy społeczne i demokratyczne, służą one również jako katalizator aktywnego udziału innych w demokratycznych debatach i działaniach w takich dziedzinach jak prawa człowieka, zdrowie psychiczne, sprawiedliwość międzypokoleniowa, sprawiedliwość klimatyczna i zmiany społeczne¹².
10. Różne programy i inicjatywy UE, takie jak Erasmus+, Europejski Korpus Solidarności, program „Obywatele, równość, prawa i wartości”, Europejski Fundusz Społeczny Plus, w tym, w stosownych przypadkach, inicjatywa „Mierz wysoko, ucz się, osiągnij biegłość, realizuj cele” (ALMA), DiscoverEU, gwarancja dla młodzieży, unijny dialog młodzieżowy i Europejski Rok Młodzieży 2022, okazały się skuteczne, stosownie do przypadku, w zwiększaniu: uczestnictwa młodzieży, rozwijania kompetencji, mobilności społecznej i promowania wartości europejskich ponad granicami.

¹¹ Komisja Europejska / EACEA / serwis internetowy Youth Wiki, 2022 r. *Wpływ pandemii COVID-19 na zdrowie psychiczne młodych ludzi. Reakcje polityczne w państwach europejskich. Sprawozdanie serwisu internetowego Youth Wiki*. Luksemburg, Urząd Publikacji Unii Europejskiej, Badanie Eurobarometr Flash 545 – Młodzież i demokracja, maj 2024 r.

¹² Badanie Eurobarometr Flash 545 – Młodzież i demokracja, maj 2024 r.

PRYZNAJĄC, ŻE:

11. Budowanie silnej europejskiej społeczności ludzi młodych ma kluczowe znaczenie dla sprostania wyzwaniom, przed którymi stoją młodzi ludzie, takim jak poczucie oderwania i rozczarowania, jeśli chodzi o instytucje UE. Wyzwania takie jak problemy ze zdrowiem psychicznym, rosnące nierówności i przekonanie, że młodzi ludzie nie są odpowiednio uwzględniani w procesie decyzyjnym UE, spowodowały, że wśród niektórych młodych ludzi pojawiło się poczucie nieufności wobec instytucji¹³.
12. Choć zachęca się młodych ludzi do utrzymywania silnego poczucia tożsamości europejskiej, zaufanie do instytucji europejskich maleje, podobnie jak zamiary młodych ludzi dotyczące udziału w wyborach europejskich. Aby odbudować to zaufanie, należy położyć większy nacisk na włączającą politykę – zapewniając, aby polityki te odpowiadały konkretnym potrzebom i obawom młodych ludzi – edukację obywatelską, współpracę międzypokoleniową, promowanie wspólnych wartości i wspieranie aktywnego zaangażowania młodych ludzi w demokrację i społeczeństwo obywatelskie oraz zapewnianie dostępu do wiarygodnych źródeł informacji¹⁴.
13. Globalne wyzwania XXI wieku, takie jak problemy ze zdrowiem psychicznym, transformacja cyfrowa i ekologiczna, kryzys klimatyczny, nierówności społeczne, polaryzacja, zagrożenia dla praworządności i naruszenia praw podstawowych, międzynarodowe napięcia polityczne i konflikty zbrojne, wymagają jednolitej europejskiej reakcji. Zaangażowanie młodych ludzi w Europie w rozwiązywanie tych problemów poprzez merytoryczny udział w procesach decyzyjnych sprawi, że Europa pozostanie bezpiecznym i zrównoważonym regionem dla przyszłych pokoleń.
14. Sektor młodzieży może odegrać kluczową rolę w zintegrowanym i międzysektorowym podejściu do rozpoznawania, zapobiegania i przeciwdziałania brutalnej radykalizacji młodych ludzi wbrew wartościom europejskim.

¹³ Badanie Eurobarometr Flash 545 – Młodzież i demokracja, maj 2024 r.

¹⁴ „Young Citizens’ Views and Engagement in a Changing Europe” [*Poglądy młodych obywateli i ich zaangażowanie w zmieniającą się Europie*], Międzynarodowe Badanie Edukacji Obywatelskiej IEA, sprawozdanie europejskie z 2022 r., Springer, 2022 r.

15. Dialog z dziećmi i młodymi ludźmi za pośrednictwem mechanizmów uczestnictwa, takich jak, odpowiednio, unijna platforma uczestnictwa dzieci i unijny dialog młodzieżowy, pokazuje, jak ważne jest tworzenie włączających i bezpiecznych przestrzeni, w których mogą oni wyrażać swoje poglądy i w merytoryczny sposób uczestniczyć w kształtowaniu teraźniejszości i przyszłości Europy¹⁵. Jednocześnie równie ważne jest uwzględnianie opinii młodych ludzi w procesie kształtowania polityki.

MAJĄC NA UWADZE, ŻE:

16. Dzisiejszy świat stoi w obliczu zmieniających się i nowych zagrożeń dla demokracji i praworządności, światowego kryzysu środowiskowego i klimatycznego, zagrożeń dla zdrowia publicznego, kampanii dezinformacyjnych, nieuzasadnionej wojny napastniczej Rosji przeciwko Ukrainie, trwającego konfliktu na Bliskim Wschodzie i innych konfliktów globalnych. Kryzysy te doprowadziły do niedoborów energii, inflacji, niestabilności gospodarczej i społecznej, nierówności i masowej migracji, a jednocześnie napędzały poszukiwanie innowacyjnych rozwiązań mających złagodzić skutki kryzysów. Wyzwania te dodatkowo utrudniły sytuację, ale jednocześnie stworzyły możliwości wspierania innowacji i rozwiązywania pilnych problemów społecznych i środowiskowych.
17. Ponadto przyspieszająca transformacja cyfrowa i transformacja ekologiczna w Europie przyniosły zarówno wyzwania, jak i możliwości. Chociaż zjawiska te mogą prowadzić do pogłębiania nierówności i polaryzacji społecznej oraz mogą mieć negatywny wpływ na zdrowie, w tym zdrowie psychiczne, szczególnie dotycząc młodych ludzi, stymulowały one również innowacje, stworzyły nowe możliwości w zakresie kształcenia, szkolenia i zatrudnienia oraz wzmocniły sieć połączeń. Sprostanie tym możliwościom i wyzwaniom wymaga nieustannych wysiłków na rzecz wspierania inkluzywności, promowania sprawiedliwości międzypokoleniowej oraz wykorzystania potencjału młodych ludzi w Europie, aby przyczynić się do bezpieczniejszej, bardziej sprawiedliwej i zrównoważonej Europy¹⁶.

¹⁵ Lundy, L. (2007 r.). *'Voice' is not enough: conceptualising Article 12 of the United Nations Convention on the Rights of the Child*. [Głos to nie wszystko: konceptualizacja art. 12 Konwencji ONZ o prawach dziecka]. *British Educational Research Journal*, 33(6), s. 927–942. Model Laury Lundy, zatwierdzony w inicjatywach Komisji Europejskiej, podkreśla cztery elementy – przestrzeń, głos, publiczność i wpływy – które mają zasadnicze znaczenie dla merytorycznego udziału młodych ludzi w kształtowaniu polityki i decyzji mających wpływ na ich życie.

¹⁶ Sprawozdanie Komisji Europejskiej: Indeks gospodarki cyfrowej i społeczeństwa cyfrowego (DESI), 2022 r.

18. Współpraca między państwami członkowskimi jest konieczna, by wzmocnić i włączyć perspektywę młodzieży do głównego nurtu polityki w celu zapewnienia, aby odpowiadały one różnym realiom, w jakich młodzi ludzie, w tym osoby o mniejszych szansach i osoby zagrożone wykluczeniem, żyją w Europie.
19. Wzmocnienie istniejących działań mających na celu wspieranie aktywnego zaangażowania, upodmiotowienia i odporności młodzieży ma zasadnicze znaczenie dla sprostania wieloaspektowym wyzwaniom, przed którymi stoją obecnie młodzi ludzie w Europie. Może to obejmować promowanie rozwoju kompetencji osobistych i społecznych we wszystkich środowiskach i przez całe życie¹⁷, poprawę dostępu do wysokiej jakości włączającej edukacji i szkolenia dostosowanego do przyszłych potrzeb rynku pracy oraz rozwiązanie problemu luki kompetencyjnej i niedoboru kwalifikacji, uczenie się pozaformalne i nieformalne, poprawę umiejętności cyfrowych i umiejętności korzystania z mediów, rozwijanie włączających możliwości uczestnictwa obywatelskiego i demokratycznego, w tym zapewnienie możliwości pracy z młodzieżą i wolontariatu¹⁸, a także dalszy rozwój systemów wsparcia zdrowia psychicznego¹⁹. Wzmocnienie tych działań pomoże zbudować wspólną, bezpieczną i zaangażowaną społeczność europejską, w której młodzi ludzie są przygotowani do rozwijania pełnego potencjału i mogą aktywnie przyczyniać się do zrównoważonej i spójnej przyszłości.

¹⁷ Konkluzje Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie w sprawie europejskich i międzynarodowych programów działań politycznych w odniesieniu do dzieci, młodzieży i praw dziecka (Dz.U. C/2024/3528, 4.6.2024, ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2024/3528/oj?eliuri=eli%3AC%3A2024%3A3528%3Aoj&locale=pl>).

¹⁸ Zalecenie Rady z dnia 20 listopada 2008 r. w sprawie mobilności młodych wolontariuszy w Unii Europejskiej (Dz.U. C 319 z 13.12.2008, s. 8–10).

¹⁹ Konkluzje Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich w sprawie kompleksowego podejścia do zdrowia psychicznego młodych ludzi w Unii Europejskiej (Dz.U. C/2023/1337 z 30.11.2023, ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2023/1337/oj?eliuri=eli%3AC%3A2023%3A1337%3Aoj&locale=pl>).

20. Na konferencji UE na temat młodzieży, która odbyła się w Lublinie 2–5 marca 2025 r., młodzi ludzie zaproponowali następujące zalecenia:

1. Podkreślili, że młodym ludziom trzeba dać większe nadzieje na demokratyczną i bezpieczną przyszłość. Jest to możliwe poprzez zwiększenie zaufania młodych ludzi do instytucji demokratycznych na wszystkich szczeblach, ich odporności i wnoszonego przez nich wkładu w budowanie pokoju, aby zapobiec demotywacji, brakowi zaangażowania i alienacji politycznej. Można to osiągnąć przez:
 - a) Ogłoszenie Europejskiego Roku Odporności i zwiększenie długoterminowego, łatwo dostępnego finansowania unijnego na rzecz projektów dotyczących odporności młodzieży i gotowości na wypadek sytuacji kryzysowej;
 - b) Zwiększenie zaangażowania młodzieży w proces decyzyjny za pomocą takich środków, jak prowadzone przez młodzież europejskie inicjatywy na rzecz działalności obywatelskiej, ocena wpływu polityki na młodzież na szczeblu krajowym i europejskim oraz unijny dialog młodzieżowy. Działania te powinny obejmować przejrzyste procesy działań następczych, w ramach których monitoruje się wdrażanie propozycji politycznych, a także partnerstwa z organizacjami młodzieżowymi w zakresie komunikacji i działań informacyjnych w celu dotarcia do różnych grup młodych ludzi i stworzenia młodym liderom lepszych możliwości wypełnienia luki między młodymi ludźmi a decydentami UE;
 - c) Zachęcanie młodych kandydatów do udziału w wyborach za pomocą środków takich jak parytety, staże polityczne obniżające wiek uprawniający do udziału w wyborach oraz zapewnienie młodym ludziom realnych szans na bycie wybranym;
 - d) Wprowadzenie edukacji obywatelskiej jako przedmiotu obowiązkowego w kształceniu formalnym z kompleksowym programem nauczania, realizowanym i tworzonym we współpracy z organizacjami pozarządowymi. Powinno to wspierać odpowiedzialność obywatelską, promować wartości europejskie, społeczeństwo obywatelskie, krytyczne myślenie, uczestnictwo demokratyczne i rolę instytucji demokratycznych.

2. Dezinformacja i informacje wprowadzające w błąd zagrażają wartościom demokratycznym, osłabiają zaufanie do instytucji i skutkują polaryzacją. Prowadzi to do sceptycyzmu, braku zaangażowania i problemów ze zdrowiem psychicznym wśród młodych ludzi, a także do niezdolności do dokonywania świadomych wyborów. Wzmocnienie odporności młodych ludzi w otoczeniu cyfrowym i dalszą ochronę wartości demokratycznych, na których opiera się UE, można osiągnąć poprzez:
- a) współprojektowanie z młodymi ludźmi ram cyfrowego uczenia się (formalnego, pozaformalnego, nieformalnego) w dziedzinach takich jak rozumienie algorytmów, umiejętność korzystania z mediów, cyberbezpieczeństwo, weryfikacja informacji, ślady cyfrowe, zarządzanie informacjami, krytyczne myślenie, etyczne media i wykorzystanie sztucznej inteligencji;
 - b) wdrożenie przejrzystych procesów weryfikacji i rozliczalności mediów społecznościowych, a także znaki jakości mediów, by zachęcać do odpowiedzialnego zachowania w otoczeniu cyfrowym;
 - c) wspieranie przedsiębiorstw kierowanych przez młodzież i przedsiębiorstw typu start-up w dziedzinie mediów społecznościowych i sztucznej inteligencji.

W ZWIĄZKU Z POWYŻSZYM ZWRACAJĄ SIĘ DO PAŃSTW CZŁONKOWSKICH, BY NA ODPOWIEDNICH SZCZEBŁACH:

21. Wzmacniały kształcenie i szkolenia w zakresie obywatelstwa demokratycznego, umiejętności cyfrowych i umiejętności korzystania z mediów, w stosownych przypadkach, poprzez uczenie się formalne, pozaformalne i nieformalne, które wyposaża młodych ludzi w wiedzę i umiejętności oraz kształtuje postawy, których potrzebują, aby skutecznie i odpowiedzialnie angażować się w życie społeczne oraz korzystać z nowych technologii i innowacji. Inicjatywy te powinny uwzględniać różne potrzeby młodych ludzi, w tym osób o mniejszych szansach i znajdujących się w trudnej sytuacji, oraz promować rozumienie wartości i procesów demokratycznych, aktywne uczestnictwo w społeczności obywatelskiej i europejskiej oraz rozwój krytycznego myślenia, a także umiejętności cyfrowe i umiejętność korzystania z mediów, zarówno w celu sprostania wyzwaniom społecznym, jak i wspierania społeczności odpornych i włączających.

22. Podkreślały rolę pracy z młodzieżą jako siły napędowej europejskich wartości, rozwoju kompetencji i merytorycznego uczestnictwa młodych ludzi. W pracy z młodzieżą w jej różnorodnych aspektach wykorzystuje się różne metody, aby przyczynić się do stworzenia spójniejszego społeczeństwa.
23. Dalej promowały aktywne uczestnictwo młodych ludzi w procesach demokratycznych, co pomaga stworzyć bardziej włączającą demokrację reprezentującą zróżnicowane potrzeby obywateli, poprzez zwiększenie aktywności obywatelskiej młodych ludzi i wspieranie ich uczestnictwa w wyborach.
24. Zapewniały młodym ludziom równy dostęp do bezpiecznych i włączających środowisk, które zachęcają młode osoby do rozwijania umiejętności psychospołecznych i uczestnictwa w działaniach na rzecz budowania społeczności. Działania te mogłyby obejmować programy wolontariatu, projekty międzypokoleniowe oraz lokalne inicjatywy dotyczące wyzwań społecznych i środowiskowych, jako że wszystkie one przyczyniają się do budowania i wzmacniania poczucia przynależności do społeczności lokalnych, regionalnych, krajowych i europejskich.
25. Propagowały dialog międzykulturowy i międzypokoleniowy oraz solidarność, a także zwalczały wszelkie formy dyskryminacji, rasizmu, antysemityzmu i ksenofobii oraz innych rodzajów nietolerancji²⁰, na przykład dzięki wdrażaniu odpowiednich polityk publicznych poprzez programy na rzecz umiejętności, kampanie uświadamiające i działania edukacyjne, zarówno nieformalne, jak i pozaformalne, które odzwierciedlają różnorodność społeczności europejskich i mają na celu jej ochronę i poprawę.

²⁰ Unijny plan działania przeciwko rasizmowi na lata 2020–2025 (COM(2020) 565 final); Strategia na rzecz równouprawnienia płci na lata 2020–2025 (COM(2020) 152 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=celex%3A52020DC0152>); Strategia na rzecz równości osób LGBTIQ na lata 2020–2025 (COM(2020) 698 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:52020DC0698>); oraz Strategia UE w sprawie zwalczania antysemityzmu i wspierania życia żydowskiego (2021–2030) (COM(2021) 615 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=celex:52021DC0615>).

26. Wspierały organizacje młodzieżowe, osoby pracujące z młodzieżą i inne odpowiednie zainteresowane strony, w szczególności te, które przyczyniają się do propagowania wartości Unii Europejskiej i wartości demokratycznych, które rozwijają kompetencje osobiste i społeczne młodych ludzi, aby umożliwić im współpracę ze społecznościami i skuteczne rozwiązywanie problemów społecznych.
27. Promowały rozwój umiejętności krytycznego myślenia wśród młodych ludzi, umożliwiając im analizowanie informacji, ocenianie założeń i poruszanie złożonych kwestii społecznych w sposób krytyczny i niezależny. Dzięki pielęgnowaniu tych umiejętności młodzi ludzie mogą być przygotowani do tego, by stać się aktywnymi i świadomymi obywatelami, którzy w znaczący sposób przyczyniają się do pozytywnych zmian w swoich społecznościach i poza nimi.
28. Wspierały ocenę polityk młodzieżowych i programów pracy z młodzieżą w celu zapewnienia, aby były one włączające i skuteczne oraz odzwierciedlały zróżnicowane i zmieniające się potrzeby młodych ludzi w całej UE, w tym osób młodych o mniejszych szansach i osób zagrożonych wykluczeniem.
29. Zachęcały i ułatwiały współpracę między instytucjami edukacyjnymi, organizacjami młodzieżowymi, instytucjami kulturalnymi i szerszą społecznością, by stworzyć synergie zachęcające młodych ludzi do aktywnego uczestnictwa w życiu kulturalnym, społecznym, obywatelskim i sportowym. Dzięki wspieraniu wspólnych możliwości uczenia się i zwiększaniu wzajemnego zrozumienia wysiłki te mogą wspierać budowanie demokracji, promować włączające i odporne społeczności oraz wzmacniać pozycję młodych ludzi, aby stali się aktywnymi i zaangażowanymi obywatelami²¹.

²¹ Konkluzje Rady w sprawie wkładu kształcenia i szkolenia we wzmacnianie wspólnych wartości europejskich i obywatelstwa demokratycznego (Dz.U. C/2023/1419 z 1.12.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/1419/oj>).

30. W miarę możliwości w pełni wykorzystywały możliwości oferowane przez programy Erasmus+ i Europejski Korpus Solidarności, aby wzmocnić pozycję młodych ludzi i budować włączające i odporne społeczności. Narzędzia takie jak wymiany młodzieży i kursy szkoleniowe w ramach programu Erasmus+ mogą promować edukację obywatelską i krytyczne myślenie, natomiast projekty wolontariatu i działania solidarnościowe w ramach Europejskiego Korpusu Solidarności wspierają zaangażowanie młodych ludzi w przezwyciężanie wyzwań społecznych. Ponadto partnerstwa współpracy w ramach programu Erasmus+ i projekty budowania zdolności umożliwiają współpracę między instytucjami edukacyjnymi, organizacjami młodzieżowymi oraz instytucjami kulturalnymi i sportowymi, by promować wartości demokratyczne, dialog międzykulturowy i aktywne uczestnictwo.

W ZWIĄZKU Z POWYŻSZYM ZWRACAJĄ SIĘ DO PAŃSTW CZŁONKOWSKICH I KOMISJI EUROPEJSKIEJ, BY Z NALEŻYTYM POSZANOWANIEM ZASADY POMOCNICZOŚCI:

31. Dalej promowały aktywne uczestnictwo młodych ludzi w procesach demokratycznych poprzez zadbanie o to, by ich głos był słyszany i uwzględniany przy opracowywaniu polityki na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym i unijnym.
32. Wspierały mające miejsce w internecie i poza nim inicjatywy na rzecz budowania zdolności oraz rozwijanie kompetencji, które umożliwiają młodym ludziom skuteczne uczestnictwo w działaniach na rzecz budowania społeczności i w procesach decyzyjnych. Takie wysiłki powinny mieć na celu zwiększanie zaufania i wiedzy młodzieży, a także jej odporności i zaangażowania, tak aby w znaczący sposób przyczyniała się do procesów decyzyjnych na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim. W ramach tych inicjatyw należy priorytetowo potraktować dotarcie do niedostatecznie reprezentowanych grup młodych ludzi, zwłaszcza osób młodych o mniejszych szansach i osób zagrożonych wykluczeniem, poprzez ukierunkowane programy informacyjne i partnerstwa z organizacjami oddolnymi.
33. Pomagały organizacjom młodzieżowym, zwłaszcza tym, które wspierają europejskie wartości i demokrację, oraz, w stosownych przypadkach, krajowym radom młodzieżowym, w ich działaniach służących kształtowaniu polityk mających wpływ na życie młodych ludzi.
34. Konsekwentnie rozwijały systemy i środowiska informacyjne dla młodzieży oraz zapewniały dostęp do informacji, ponieważ informacje dla młodzieży odgrywają ważną rolę i pomagają młodym ludziom w zdobywaniu wiedzy i byciu zaangażowanymi obywatelami Europy.

35. Zwiększyły międzysektorowe wysiłki na rzecz promowania dobrostanu młodych ludzi i zapobiegania problemom ze zdrowiem psychicznym, a także promowania dostępu do wysokiej jakości włączającej edukacji i szkolenia, podnoszenia i zmiany kwalifikacji oraz możliwości zatrudnienia dla młodych ludzi, zwłaszcza osób o mniejszych szansach i osób zagrożonych wykluczeniem, oraz działania na rzecz zwiększenia ich odporności i umiejętności psychospołecznych, aby zapewnić im w przyszłości uczestnictwo w europejskich ramach społecznych i złagodzić niekorzystną sytuację społeczno-gospodarczą.
36. Zwiększyły wysiłki na rzecz wspierania bezpiecznego i zdrowego środowiska internetowego dla młodych ludzi poprzez ich ochronę przed narażaniem na nieodpowiednie treści, uzależniające projekty mające negatywny wpływ na zdrowie psychiczne i fizyczne oraz zagrożenia w internecie, takie jak dezinformacja i informacje wprowadzające w błąd, nawoływanie do nienawiści i molestowanie, przy jednoczesnym wzmocnieniu walki z dezinformacją oraz promowaniu świadomości w zakresie cyberbezpieczeństwa i umiejętności cyfrowych. Pomoże to młodym ludziom rozpoznawać i łagodzić cyberzagrożenia, przyczyniając się tym samym do tworzenia bezpieczniejszych i bardziej odpornych społeczności.
37. Uznały znaczenie włączania problematyki młodzieżowej do głównego nurtu polityki w zakresie bezpieczeństwa, migracji i spójności społecznej, zdrowia, kształcenia i szkolenia, kultury, mieszkalnictwa, działań w dziedzinie klimatu i środowiska oraz transformacji cyfrowej, aby kształtować bezpieczną i wspólną przyszłość Europy oraz opracować, w stosownych przypadkach, strategie międzysektorowe.
38. Wspierały współpracę ze społeczeństwem obywatelskim i sektorem prywatnym, by stworzyć młodym ludziom możliwości sprostania pilnym wyzwaniom, takim jak transformacja cyfrowa, zmiana klimatu i włączenie społeczne. Możliwości te mogłyby obejmować przygotowanie zawodowe, staże, programy przedsiębiorczości i projekty oparte na współpracy.

39. Zadbały o to, by głos młodych ludzi był aktywnie uwzględniany poprzez angażowanie ich w procesy decyzyjne i wspólne opracowywanie inicjatyw, które napędzają wzrost gospodarczy, bezpieczeństwo i innowacje w Europie.
40. Ułatwiały współpracę między decydentami, organizacjami młodzieżowymi, organizacjami i stowarzyszeniami społeczeństwa obywatelskiego, naukowcami i innymi zainteresowanymi stronami w celu zapewnienia, aby polityka młodzieżowa pozostała adekwatna i dostosowana do zmieniających się potrzeb młodych ludzi w Europie.
41. Dalej rozwijały ścisłą współpracę między młodymi ludźmi z państw członkowskich a młodymi ludźmi z całej Europy, zwłaszcza z krajów kandydujących do UE, a także z państw pozaeuropejskich, z wykorzystaniem możliwości dostępnych w ramach programu Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności.
42. Dalej współpracowały z organizacjami międzynarodowymi, w tym z Radą Europy i Organizacją Narodów Zjednoczonych, by zwiększyć zaangażowanie obywatelskie młodych ludzi i ich organizacji, podkreślając potrzebę stałego wspierania partnerstwa na rzecz młodzieży między Radą Europy a UE.
43. Wzmocniły inicjatywy mające na celu zaangażowanie młodych ludzi we współpracę ze społecznością europejską poprzez wspieranie zrozumienia obywatelstwa europejskiego i europejskich wartości oraz wzmacnianie ich powiązań ze społecznością europejską i jej instytucjami.

W ZWIĄZKU Z POWYŻSZYM ZWRACAJĄ SIĘ DO KOMISJI EUROPEJSKIEJ, BY
ZGODNIE Z ZASADĄ POMOCNICZOŚCI:

44. Wzmacniała i nadal wspierała w przejrzysty sposób, na przykład poprzez programy europejskie, inicjatywy zwiększające wiedzę o UE i przyczyniające się do rozwoju wspólnoty europejskiej opartej na wspólnych wartościach, w tym poszanowaniu godności ludzkiej, wolności, demokracji, równości, państwa prawnego i poszanowania praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości.

45. Nadal wspierała unijne programy i inicjatywy na rzecz młodzieży, takie jak Erasmus+, Europejski Korpus Solidarności i unijny dialog młodzieżowy, oraz zapewniała synergie z innymi inicjatywami politycznymi, które promują wymianę pomysłów, wspierają solidarność i wzmacniają tożsamość europejską wśród młodych ludzi, a także zapewniają, aby instrumenty, które zastępują te programy i inicjatywy, zawierały silny komponent służący zwiększaniu solidarności i uczestnictwa młodych ludzi.
46. Zapewniała synergie między unijnym dialogiem młodzieżowym a nowymi unijnymi mechanizmami uczestnictwa, takimi jak prowadzone przez komisarzy dialogi z młodzieżą na temat polityki, unijna grupa zainteresowanych stron ds. młodzieży i Młodzieżowa Rada Doradcza przy Komisji we współpracy z państwami członkowskimi, tak aby wzajemnie się uzupełniały i wykorzystywały swój potencjał w zakresie angażowania młodych ludzi w proces decyzyjny na szczeblu UE.
47. Wzmacniała inkluzywność i dostępność mechanizmów uczestnictwa, o których mowa w pkt 46, poprzez refleksję nad obszarami wymagającymi poprawy i wyciągniętymi wnioskami, aby osiągnąć lepszą reprezentację głosów różnych środowisk, w tym osób młodych o mniejszych szansach.
48. Zadbała o to, by głos młodych ludzi był uwzględniany na wszystkich szczeblach, poprzez wprowadzenie oceny wpływu polityki na młodzież na szczeblu europejskim, oceny wpływu na młodzież lub innych podobnych instrumentów włączania problematyki młodzieżowej do głównego nurtu polityki²².
49. Uwzględniła te konkluzje podczas przygotowywania kolejnej strategii UE na rzecz młodzieży i unijnego dialogu młodzieżowego na okres po 2027 r., dbając o to, by ich zakres i cele znalazły odzwierciedlenie w przyszłych ramach polityki. Dzięki temu strategia będzie dostosowana do potrzeb młodych ludzi i wzmocni ich rolę w budowaniu wspólnej i bezpiecznej Europy.

²² Komisja Europejska: Europejska Agencja Wykonawcza ds. Edukacji i Kultury, *Youth mainstreaming, youth impact assessment and youth checks – A comparative overview*, [Włączanie problematyki młodzieżowej do głównego nurtu polityki, ocena wpływu na młodzież i ocena wpływu polityki na młodzież – przegląd porównawczy], Urząd Publikacji Unii Europejskiej, 2024 r., <https://op.europa.eu/pl/publication-detail/-/publication/fe51f039-489e-11ef-acbc-01aa75ed71a1>